

PROTOKOLL

fra møte i **Fylkesstyret i Trøndelag**

Møtedato 16.03.2021
Møtetid kl. 20:00
Møtested Teams møte

Vår dato: Vår Dato
Utvalgssekretær Anne Kindseth Føll
Telefon

Sak 20/00926

Som medlemmer møtte:

Kari Åker, Erlend Fiskum, Annette Brede, Petter Harald Kimo, Bjørnar Schei, Gunnar Alstad, Tove Schult, Kari Toftaker, Eivind Såstad Mjøen, Inger Oldervik (1. vara)

Forfall:

Anette Sølvberg (NTBU)
Tilde Fagerstrand Heia (NTBK)

Møtet avsluttet kl. 21.10.

Saker til behandling

26/21 21/00272-1 Høring Ny fordelingsnøkkel RMP

Vedtak

Styret vedtok framlagt høringsinnspill, og høringsinnspillet sendes Norges Bondelag.

Saksutredning

I jordbruksoppgjøret 2020, ble det enighet om at Landbruksdirektoratet skulle få i oppdrag å se nærmere på fordelingsnøkkel for RMP (regionalt miljøprogram) med utgangspunkt i alle endringer som er gjort i programmet de senere årene. Når har Landbruksdirektoratet levert rapporten og Norges Bondelag har sendt den på høring ut i fylkene med frist 15. mars. På grunn av hektisk årsmøtetid, har Trøndelag Bondelag fått utsatt frist til 18. mars.

AU fikk varsel om pågående sak før internhøringa kom, og styret ble informert på planleggingsmøte før årsmøte. På planleggingsmøte ble det bestemt at Gunnar og Tove skulle ha et spesielt ansvar i saken, samt at høringsdokument og rapport skulle sendes ut etter årsmøte (utsendt fredag morgen).

Høringsdokument fra saksbehandlere i Norges Bondelag og rapport fra Landbruksdirektoratet er vedlagt saksframlegget.

Administrasjonen er blitt kontaktet av Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren har uttrykt bekymring for tilskuddet som går til tilrettelegging for gås. Det er gjennomført et møte mellom Statsforvalteren i Trøndelag, Statsforvalteren i Nordland, administrasjonen i Nordland Bondelag og administrasjonen i Trøndelag Bondelag, for å legge en felles strategi på midler til beiteskader pga kortnebbgås og kvitkinngås.

Det er ikke planlagt at denne saken skal innom styret i NB, men først og fremst er innspillene fra fylkene innspill til arbeidet med forhandlingene. Det er mulig den kommer opp i aprilmøtet.

Utkast til høringsinnspill

Trøndelag Bondelag viser til utsendt høring Forslag til fordelingsnøkkel til Regionale miljøtilskudd (RMP), og sender inn svar på høringen.

RMP er forankret i Nasjonalt miljøprogram. I rapporten står det: *Miljøprogrammet operasjonaliserer hvordan jordbrukets miljøinnsats skal bidra til å oppfylle internasjonale klima- og miljøavtaler og mål, nasjonale miljømål og mål for landbrukspolitikken.* Miljøinnsatsingen har utviklet seg siden nasjonalt miljøprogram ble opprettet i 2003. I 2012 ble klima innlemmet i RMP og lagt inn i hovedformålet om å redusere forurensninger til luft og vann. Samme år kom innføring av ordningen miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel i RMP. Vi får et villere og våtere klima, som også gir utfordringer for landbruket.

Trøndelag Bondelag stiller seg bak forslaget til fordelingsnøkkel som Landbruksdirektoratet legger fra i sin rapport nr 21/9.

1. Hvordan vil den foreslåtte fordelingsnøkkel påvirke arbeidet med RMP i deres fylke/region?

Fordelingsnøkkel som foreslås, har flere styrker. Den er faglig begrunnet, og bygget opp etter et prinsipp der man har mulighet for å vekte parameterne *omfang* og *risiko*, for hovedkategoriene *utslipp* og *miljøgoder*, med tilhørende tiltak.

Fokus på klima har vært og er økende, den foreslåtte fordelingsnøkkel vil gi økte muligheter til å sette inn målretta tiltak. Trøndelag har høy husdyrtetthet og mange aktive bruk. Fordelingsnøkkel vil hjelpe oss til å møte klimautfordringene, og vil gi oss muligheter til enda høyere oppslutning til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel.

2. Fordelingsnøkkelen, slik den skisseres gjennomført i rapporten, fører til omfordeling mellom fylker. Hvis fordelingsnøkkelen innføres, bør omfordelingen kompenseres og i så fall hvordan?

Det ble satt i gang et arbeid med ny modell, fordi landbruket selv ville ha en modell som var faglig begrunnet og ikke begrunnet i en historisk fordeling. Modellen må reflektere dagens miljø og klimautfordringer. Det blir feil å ta av budsjettmidlene for å kompensere for omfordeling mellom fylker, men man bør ta denne endringen i økning av budsjettmidler over tid. Fylkene bør få tid til denne omstillingen.

3. Fordelingsnøkkelen bygger på objektive og etterprøvbare kriterier. Hvis man tar utgangspunkt i at man finner en løsning på utfordringer knyttet til omfordeling, hvordan vurderer dere selve fordelingsnøkkelen? (kriterier, vektning og mulighet for prioriteringer/satsinger utenfor fordelingsnøkkelen)

Trøndelag Bondelag stiller seg bak den faglige vurderingen som er gjort i rapporten.

4. Rapporten nevner at historiske data er vurdert som et kriterie. Hvordan vurderer dere bruken av historisk data som kriterie – er det nødvendig for å ivareta tidligere satsinger eller burde man benytte oppdaterte og objektive kriterier som svarer til dagens utfordringer?

Historiske tall gir ikke en tidsriktig fordeling, ettersom det har vært stor utvikling og endring i landbruket, og politiske føringer for øvrig. Kriteriene bør være faglig begrunnet, overordnede, objektive og stabile, samt etterprøvbare.

Historiske data gir informasjon om hvilke tiltak som er prioritert i hvert fylke og gjenspeiler hva bøndene har vurdert som mest lønnsomme for dem, ikke hva som var det viktigste miljøproblemet som skulle løses.

Etter 2008 har klima fått større fokus i RMP. Tiltak innenfor miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel er de viktigste tiltakene for å redusere utslipp til luft. Trøndelag Bondelag mener at skal man nå målene i Klimaplanen må klimatiltak få økt vektlegging, noe som kan medføre at andre tema relativt sett blir mindre vektlagt. Trøndelag Bondelag mener den forslått modellen ivaretar denne prioriteringen.

5. Annet:

Øremerkede midler til friareal for gås forvaltet under Bernkonvensjonen.

Nordland og Trøndelag har i dag totalt ca. 9 mill. kr øremerket til friareal for gås. I tidligere jordbruksoppgjør og senest i 2019 omtales tiltaket friareal for gås som en øremerking. Disse øremerkede midlene må videreføres minst på samme nivå som tilsvarer utbetaling i 2020. Videre må disse øremerkede midlene på friareal til gås trekkes ut av den nasjonale potten og forbli øremerket. Resterende beløp fordeles så etter den fordelingsnøkkelen som blir vedtatt. Tiltaket Friareal for gås i Trøndelag og Nordland er en kompensasjonsordning for en påført ulempe, og passer ikke inn i kategoriene i fordelingsnøkkelen. Rammene for tiltaket er beskrevet på side 43 i Landbruksdirektoratets instruks for regionale miljøtilskudd. Formålet med tilskuddet er at kvitkinngås eller kortnebbgås kan beite på gras- eller kornarealer (fulldyrka eller overflatedyrka) uten å bli forstyrret eller jaget i beitesesongen. Tilskuddet gis som kompensasjon for ulempen som oppstår fra beitinga.

Rasteplassene for de Svalbard-hekkende bestandene av hvitkinngås og kortnebbgås i Trøndelag og Nordland er helt avgjørende for bærekraftige bestander og forvaltningen av disse. Det er i dag europeiske forvaltningsplaner for begge, samt en felles forvaltningsplattform under Vannfuglavltaalen/Bernkonvensjonen.

Tilskuddsordningen har vært helt avgjørende for å redusere konfliktene og begrense de økonomiske utgiftene gårdbrukerne har på grunn av gjessenes beiting om våren. Ordningen

har også vært praktisert med stort hell, der arealer med tilskudd har fungert veldig bra også sett fra gjessenes ståsted: <http://link.springer.com/article/10.1007/s13280-014-0515-x>

Trøndelag Bondelag krever at ordningen videreføres da flere tusen gjess i et område oppleves meget belastende, og forskning viser at enkelte grunneiere kan ha et tap på 21 % i snitt i avling. Dette er en ordning som fungerer og er godt gjennomarbeidet. De internasjonale planene har en 12 års varighet og de øremerka midlene bør bestå og sikre en forutsigbarhet hos de som har belastningen.

Kari Åker
Fylkesleder

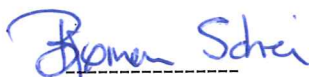

Erlend Fiskum
nestleder

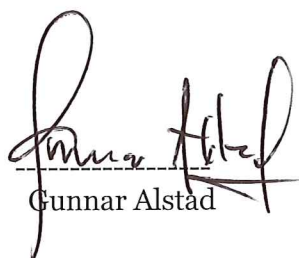
Annette Brede

Kari Toftaker

Bjørnar Schei

Eivind Såstad Mjøen

Gunnar Alstad

Tove Schult

Petter Harald Kimo

Inger Oldervik (1. vara)